

Globalne Forum Żywności i Rolnictwa

Komunikat 2020

Żywność dla wszystkich!

Handel na rzecz bezpiecznej, urozmaiconej i zrównoważonej żywności

My, ministrowie rolnictwa 71 krajów zgromadziliśmy się tutaj w dniu 18 stycznia 2020 roku na 12. berlińskiej konferencji ministrów rolnictwa z okazji Globalnego Forum Żywności i Rolnictwa (GFFA). Dyskutowaliśmy o tym, w jaki sposób handel żywnością i produktami rolniczymi i handel usługami dla rolnictwa może przyczynić się do osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego dla rosnącej populacji świata, polepszenia stanu żywienia i zdrowia ludzi, poprawy warunków życia, źródeł utrzymania i dochodów rolników oraz osiągnięcia bardziej zrównoważonego systemu żywnościowego w celu zachowania planety.

Jesteśmy głęboko zaniepokojeni faktem, że obecnie ponad 820 milionów ludzi cierpi głód, a 2,5 miliarda cierpi na jakąś formę niedoboru mikroelementów. Powinniśmy podjąć pilne działania, aby wypełnić prawo do żywności i zająć się podstawowymi przyczynami głodu: skrajnym ubóstwem, nierównością i kryzysem.

Światowa populacja szybko rośnie. Przewiduje się, że osiągnie prawie 10 miliardów ludzi do roku 2050.

Jesteśmy ponadto zaniepokojeni tym, że zmiany klimatu powodują straty w plonach i spadek produkcji w wielu regionach świata, przy czym są one nierównomiernie rozłożone w regionach i już wpływają na globalne bezpieczeństwo żywnościowe i dochody rolników oraz najbardziej dotykają najbiedniejszych i najbardziej podatnych na zagrożenia.

Światowe zasoby naturalne, które są fundamentalne dla produkcji rolnej, i różnorodność biologiczna są ograniczone; są już pod ogromnym presją i pogarszają się stale.

Żyzne gleby i zasoby wody nie są równomiernie rozmieszczone globalnie, podobnie jak inne środki produkcji, technologia, innowacje, know-how i możliwości inwestowania.

Podkreślamy, że sektor rolny i systemy żywnościowe muszą produkować odpowiednie ilości bezpiecznej, pożywnej i dostępnej żywności, ograniczając straty i marnotrawienie, aby walczyć z głodem i niedożywieniem we wszystkich jego postaciach na świecie, ale muszą to robić w sposób zrównoważony. Wyrażamy nasze głębokie przekonanie, że sektor rolny

i spożywczy mogą w znacznym stopniu przyczynić się do globalnych rozwiązań we wszystkich tych obszarach.

Na tym tle podkreślamy pozytywny wkład handlu w zaspokojenie rosnącego popytu na odpowiednią, bezpieczną, pożywną i dostępną dla konsumentów żywność, a także w globalny wzrost gospodarczy i zmniejszenie ubóstwa, a tym samym w bezpieczeństwo żywnościowe, polityczną stabilność i pokój.

Wezwanie do działania

Niniejszym wspólnie przyjmujemy następujące rezolucje w celu promowania roli handlu rolno-spożywczego w zapewnianiu zrównoważonego rolnictwa i systemów żywnościowych dla globalnego bezpieczeństwa żywnościowego, zapobiegania niedożywieniu we wszystkich jego postaciach i rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Uważamy, że polityka handlowa powinna stanowić część większej zintegrowanej i spójnej strategii na rzecz poprawy zrównoważenia rolnictwa i systemów żywnościowych, która obejmuje szereg innych krajowych polityk i inwestycji.

W związku z tym, jesteśmy zaangażowani w realizację celów Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, w szczególności w cele dotyczące „zerowego głodu” (SDG2) i „partnerstwa na rzecz celów” (SDG 17).

Zamierzamy sprostać następującym czterem wyzwaniom:

1. Wspieranie handlu na rzecz globalnego bezpieczeństwa żywnościowego

Podkreślamy, że łańcuchy wartości żywności są coraz bardziej zintegrowane i coraz bardziej globalne, z wieloma końcowymi i pośrednimi produktami spożywczymi i usługami, z różnych krajów pochodzenia.

Zgadzamy się, że handel jest niezbędny do połączenia producentów i konsumentów oraz do zaopatrzenia krajów, regionów i społeczności, które mają strukturalny deficyt podaży żywności, i podkreślamy, że stanie się to bardziej zaostrzone, gdyż wzrasta ryzyko produkcji i jakości z powodu zmian klimatu i innych obciążeń środowiskowych.

Ułatwimy zatem handel produktami rolnymi poprzez wzmocnienie zasad handlowych, przejrzystych, integrujących, lokalnych, regionalnych i globalnych łańcuchów wartości

i będziemy promować odpowiedzialne inwestycje, w szczególności w najbiedniejszych regionach świata.

Jesteśmy przekonani, że handel przyczynia się do lepszego dostępu do żywności dla konsumentów i może stworzyć większe możliwości ekonomiczne dla wszystkich producentów, a także bardzo potrzebne miejsca pracy w systemach żywnościowych.

W ten sposób będziemy promować handel, ponieważ generuje on wzrost dobrobytu poprzez zachęcanie do efektywnej pod względem zasobów i opłacalnej produkcji, oraz poprzez zwiększanie wydajności i jakości. Dlatego zyski z handlu mogą odgrywać istotną rolę w promowaniu integrującego rozwoju gospodarczego i zmniejszenia biedy, zwłaszcza

na obszarach wiejskich. Podkreślamy potrzebę szerokiej dystrybucji korzyści z handlu w społeczeństwie i podkreślamy potrzebę sprostania wyzwaniom w tym zakresie.

Uznajemy kwestie związane z handlem, a także rolę skutecznego handlu w osiągnięciu uzgodnionych globalnie celów żywieniowych i w związku z tym uważnie śledzimy trwający proces CFS w celu opracowania „Dobrowolnych wytycznych dotyczących systemów żywnościowych i żywienia”.

Będziemy promować wdrożenie niezbędnych polityk wspierających, np. rozwój zdolności i środków środki bezpieczeństwa netto, aby zapewnić, że handel przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, aby zapewnić, że korzyści społeczne wynikające z handlu są równomiernie rozdzielone między kraje oraz warstwy społeczne, a także, aby zdobyć społeczną akceptację handlu, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad wielostronnych.

Podkreślamy, że otwarte i transparentne rynki mogą zmniejszyć ryzyko silnych skoków cenowych, zarówno na rynkach krajowych, jak i międzynarodowych, jak również w gospodarce oraz ograniczać nadmierną zmienność cen, które mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe wrażliwej populacji o niskich dochodach.

W ten sposób będziemy wspierać polityki rolne i handel, które promują bezpieczeństwo żywności, ograniczają ubóstwo i mogą sprostać globalnym wyzwaniom w taki sposób, aby uniknąć zakłóceń produkcji i handlu. Rozważymy należycie skutki uboczne polityk krajowych na inne kraje.

2. Uczynienie handlu działaniem na rzecz rozwoju rolnictwa

Aby wykorzystać korzyści płynące z handlu dla zrównoważonego rozwoju rolnictwa i stworzyć nowe gospodarcze możliwości, zobowiązujemy się pomagać rolnikom, zwłaszcza drobnym właścicielom i rodzinnym gospodarstwom rolnym, w zwiększeniu wydajności i odporności

na wstrząsy. W związku z tym, będziemy wspierać dywersyfikację i przyjęcie zrównoważonych praktyk, promować narzędzia zarządzania ryzykiem, wzmocniać prawa do dzierżawy gruntów i inwestować w infrastrukturę, innowacje, szkolenia, edukację i usługi doradcze.

Aby sprostać przyszłym wyzwaniom, będziemy wspierać technologiczne, organizacyjne, społeczne i przedsiębiorcze innowacje w sektorze rolnym, otwierając rynki dla innowacyjnych produktów i usług. Podkreślamy wiodącą rolę młodych przedsiębiorców w rozwijaniu innowacji. Będziemy ułatwiać dostęp i promować stosowanie narzędzi technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) w celu wzmocnienia pozycji wszystkich zainteresowanych stron z różnych systemów żywności dzięki aktualnym i dokładnym informacjom. Będziemy promować ramy zarządzania danymi cyfrowymi w zakresie udostępniania i ponownego wykorzystywania danych w celu wspierania zrównoważonego i integracyjnego rozwoju systemów żywnościowych. Ponadto, zapewnimy technologie cyfrowe w celu wzmocnienia handlu i ułatwienia producentom dostępu do możliwości zarządzania ryzykiem, a także zachęcimy rolników do uczestnictwa w handlu elektronicznym. Rozważymy wspieranie zastosowania technologii *blockchain* w celu promowania integralności

i identyfikowalności globalnych łańcuchów wartości, biorąc pod uwagę możliwe wyzwania, przed którymi stoją mali i średni producenci oraz rodzinne gospodarstwa rolne.

W tym kontekście, potwierdzamy nasze zaangażowanie w komunikat GFFA z 2019 r. w sprawie cyfryzacji rolnictwa i inteligentnych rozwiązań dla przyszłego rolnictwa, będąc przekonanym, że cyfryzacja w pełni przyczyni się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

W szczególności, my, ministrowie rolnictwa 71 narodów, dziękujemy FAO i innym międzynarodowym organizacjom za opracowanie koncepcji ustanowienia Międzynarodowej Rady Cyfrowej ds. Żywności i Rolnictwa, zgodnie z wnioskiem zawartym w komunikacie końcowym GFFA z 2019 r. [<http://fao.org/digital-council>]. Z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki FAO dotyczące tej koncepcji i wzywamy organy zarządzające FAO do wsparcia procesu jej ustanowienia.

Będziemy promować przejrzystość rynku rolno-spożywczego, aby złagodzić ryzyko nadmiernej zmienności cen i podkreślić wartość Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (AMIS). Aby AMIS działał skutecznie, zachęcamy do aktywnego wsparcia i ciągłego zaangażowania wszystkich krajów uczestniczących w tej inicjatywie.

Potwierdzamy, że każdy kraj ma prawo do opracowania własnego modelu rolnictwa, z uwzględnieniem własnego unikalnego zestawu okoliczności i celów, aby wyżywić swoją populację, przy jednoczesnym poszanowaniu potrzeb innych krajów oraz zobowiązań międzynarodowych.

Podkreślamy fakt, że handel może przyspieszyć wdrażanie nowych technologii, pielęgnować i zwiększać możliwości przedsiębiorcze i uczynić sektory żywności i rolnictwa bardziej atrakcyjnymi dla nowego pokolenia rolników.

3. Tworzenie łańcuchów wartości żywności sprzyjających włączeniu, zrównoważonym i bezpiecznym

Zauważamy, że w wielu krajach rolnictwo na małą skalę jest nadal głównym źródłem żywności. Drobni rolnicy, rolnicy rodzinni i w szczególności kobiety-rolnicy, nadal napotykają poważne trudności w dostępie do rynków.

Promowanie handlu sprzyjającego włączeniu społecznemu

Będziemy promować polityki, które umożliwią wszystkim rolnikom uczestnictwo w handlu. Jesteśmy przekonani, że handel może mieć pozytywny wpływ na wzmocnienie pozycji gospodarczej kobiet. Wzmocnienie pozycji kobiet w systemach żywnościowych może zwiększyć dochody kobiet i wyciągnąć wiele rodzin z ubóstwa. Umożliwimy kobietom-rolnikom korzystanie w bardziej sprawiedliwy sposób z łańcuchów wartości produktów rolno-spożywczych i stworzymy im większe możliwości rynkowe poprzez obronę i poprawę

ich praw, promowanie włączenia w proces decyzyjny oraz zapewnienie dostępu do zasobów i usług dostosowanych do ich potrzeb.

Będziemy dążyć do integracji drobnych producentów na rynkach, zgodnie z zaleceniami polityki CFS dotyczącymi łączenia drobnych producentów z rynkami, w tym poprzez ułatwianie ich zaangażowania w spółdzielniach; co pomoże poprawić ich dostęp do rynku i zwiększyć siłę rynkową do tworzenia powiązań z agrobiznesem niższego szczebla i usprawnić podział wartości dodanej w łańcuchach wartości .

Będziemy promować dostęp do różnego poziomu finansowania działań sektora spożywczego, w szczególności prowadzonych przez kobiety i drobnych rolników.

Będziemy wspierać integrację handlu jako niezbędnego elementu krajowych strategii rozwoju obszarów wiejskich.

Zwiększanie zrównoważonego rozwoju

Jesteśmy przekonani, że zrównoważony wzrost wydajności można osiągnąć we wszystkich obszarach geograficznych, szczególnie na obszarach o korzystniejszych warunkach. Należy zatem opracować polityki, dzięki którym handel dostarczy mądrzejszych rozwiązań, aby sprostać globalnym wyzwaniom, ułatwić zrównoważone i efektywne wykorzystanie zasobów wody, ziemi, bioróżnorodności i energii oraz zapobiec nadmiernej eksploatacji i degradacji ziemi oraz zasobów naturalnych.

W szczególności, wzmocnimy odpowiednie na szczeblu krajowym środki, by zapobiec wylesianiu, drenażowi torfowisk, chronić różnorodność biologiczną, chronić zasoby naturalne i walczyć ze zmianami klimatu przy poszanowaniu zobowiązań międzynarodowych i promowaniu międzynarodowego dialogu i współpracy na rzecz osiągnięcia tego celu. Podkreślamy znaczenie bezpośrednich i pośrednich czynników wylesiania i degradacji lasów, które różnią się w zależności od regionu, i uznajemy, że należy zwrócić szczególną uwagę na te czynniki.

Ponownie podkreślamy znaczenie wypełnienia międzynarodowych zobowiązań zawartych w Porozumieniu Paryskim w sprawie zmian klimatu, Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju oraz Konwencji o różnorodności biologicznej .

Będziemy dążyć do podjęcia środków w celu ograniczenia straty żywności i marnotrawienia w ramach łańcuchów wartości żywności. W szczególności, będziemy zachęcać do współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i podmiotami prywatnymi w celu zapobiegania utracie żywności i marnotrawstwu na poziomie przetwarzania, sprzedaży detalicznej i konsumentów, także sektora hotelarskiego; będziemy również wspierać dalszy rozwój platform na rzecz dzielenia się praktykami, technologią i danymi dotyczącymi zmniejszania strat przed zbiorami i po zbiorach, w tym zwalczanie szkodników i chorób zwierząt i roślin.

Z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki również sektora prywatnego w ekspansję obecnych rynków w celu dostarczenia produktów rolnych wytwarzanych w sposób zrównoważony. Będziemy promować wysiłki czynione w celu rozwoju zrównoważonych łańcuchów wartości zgodnych z wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka oraz wytycznymi dotyczącymi odpowiedzialnych inwestycji rolnych (CFS-RAI) i VGGT¹. Certyfikacja i niewprowadzające w błąd etykietowanie zgodne z zasadami WTO, w szczególności z Porozumieniem w sprawie barier technicznych w handlu (TBT) mogą umożliwić konsumentom dokonywanie wyborów dotyczących zrównoważonej żywności.

Jednocześnie, zdajemy sobie sprawę z wyzwań, przed którymi stoją producenci i eksporterzy oraz rolnicy rodzinni i drobni rolnicy, przestrzegając rosnącej liczby krajowych standardów i systemów certyfikacji. W związku z tym, podkreślamy znaczenie przejrzystości i ochrony wyborów konsumentów, unikając nieuzasadnionych barier w handlu.

Z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO) i organizacji regionalnych zmierzające do opracowania norm dla zrównoważonego rolnictwa, takich jak norma dotycząca zrównoważonego kakao, jako praktyczne kroki w kierunku przejrzystości i świadomych wyborów konsumentekich.

Będziemy zachęcać ISO do rozważenia, odpowiednio, rozwoju dobrowolnej, uzgodnionej na szczeblu międzynarodowym normy dla zrównoważonych łańcuchów dostaw, aby zapewnić jasne, przejrzyste i niezawodne ramy jako jeden z możliwych elementów zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Zapewnienie bezpieczeństwa żywności

¹ Dobrowolne wytyczne dotyczące odpowiedzialnego zarządzania własnością ziemi, rybołówstwa i lasów w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Uznajemy, że międzynarodowe standardy bezpieczeństwa żywności, jak również zdrowia roślin i zwierząt, oparte na Porozumieniu SPS są niezbędne do czerpania korzyści z handlu produktami rolnymi i uniknięcia potencjalnego ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin. Niebezpieczna żywność stanowi ogromne obciążenie dla gospodarek, pogarsza niedożywienie, prowadzi do braku bezpieczeństwa żywnościowego, utrwała ubóstwo, narażając zagrożone populacje na największe ryzyko. Należy odpowiednio rozważyć oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe (AMR), a nasze odpowiednie zobowiązania odnosimy do komunikatu GFFA z 2018 r.

Mamy również świadomość, że nieuzasadnione ograniczenia sanitarne i fitosanitarne handlu rolno-spożywczego mogą zaostrzyć brak bezpieczeństwa żywności i spowodować wzrost marnotrawstwa żywności, utratę rynków i związanych z tym dochodów.

Ułatwimy handel rolniczymi oraz bezpiecznymi i pożywnymi produktami spożywczymi, podejmując odpowiednie środki zgodne z porozumieniem WTO SPS i międzynarodowymi standardami określonymi przez Komisję Kodeksu Żywnościowego (CAC) i Światową Organizację Zdrowia Zwierząt (OIE) oraz Międzynarodową Konwencję Ochrony Roślin (IPPC) w celu ochrony zdrowia ludzi, zwierząt oraz życia i zdrowia roślin, ułatwiając jednocześnie handel. Będziemy dalej promować i umacniać rolę trzech organizacji ustanawiających standardy (CAC, OIE i IPPC) w dziedzinie sanitarnej i fitosanitarnej handlu międzynarodowego. Międzynarodowy Rok Zdrowia Roślin 2020 ustanowiony przez ONZ zapewni państwom członkowskim doskonałą okazję do podkreślenia znaczenia zdrowia roślin dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego, ponieważ zdrowie zwierząt jest również niezbędne dla zapewnienia podstawy zdrowego żywienia dla wszystkich.

Jesteśmy zobowiązani do zapewnienia odpowiednich inwestycji w zakresie bezpieczeństwa żywności, infrastruktury i zarządzania oraz wspierania uczestnictwa członków w tych trzech organizacjach międzynarodowych.

Będziemy nadal popierać wysiłki krajów rozwijających się w poprawę opartych na ryzyku systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności i środków SPS w celu poprawy stanu zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz ich zdolności do uzyskania i utrzymania dostępu do rynków. W związku z tym, wspieramy pracę Instrumentu Normalizacji i Rozwoju Handlu (STDF) oraz innych podmiotów zajmujących się budowaniem zdolności w zakresie bezpieczeństwa żywności.

4. Wzmocnienie uczciwych zasad w handlu produktami rolnymi

Podkreślamy kluczowe znaczenie wielostronnego, opartego na regułach, otwartego, przejrzystego, przewidywalnego, integracyjnego, niedyskryminacyjnego i sprawiedliwego systemu handlowego oraz potwierdzamy zasady i cele określone w Porozumieniu z Marrakeszu ustanawiającym WTO w 1995 r. oraz wkład, który WTO poczyniło dla wzmocnienia stabilności światowej gospodarki.

Potwierdzamy wartość podejmowania decyzji w oparciu o proces oparty na konsensusie i kierowany przez członków w WTO i pozostajemy głęboko zaangażowani w ten system handlu oraz zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemu rozstrzygania sporów.

Podkreślamy potrzebę aktualizacji reguł handlu światowego, aby odzwierciedlić zmiany rynkowe i polityczne, które zaszły w ostatnich latach, oraz w celu sprostania współczesnym rolnym i żywnościowym wyzwaniom.

Odnotowujemy, że poczyniono pewne postępy w zmniejszaniu zniekształcającego handel wsparcia rolnego w przeszłości. Jesteśmy jednak zaniepokojeni zwiększaniem przez niektóre kraje członkowskie WTO zakłócającego handel wsparcia wewnętrznego udzielanego przez niektóre kraje - członków WTO, jak i negatywnym skutkiem, jakie to może mieć na dochód rolników w innych krajach. Dlatego zdecydowanie zachęcamy do kontynuowania dyskusji w tym filarze.

Wierzymy, że umowy o wolnym handlu zgodne z zasadami WTO mogą wnieść istotny wkład w otwarcie rynków w zakresie, w jakim uzupełniają one wysiłki podejmowane na szczeblu wielostronnym w celu ograniczenia barier handlowych. Dwustronne umowy o wolnym handlu mogą również przyczynić się do zrównoważonego rozwoju poprzez włączenie ambitnych rozdziałów dotyczących zrównoważonego rozwoju.

Podkreślamy, że WTO może odegrać ważną rolę w osiągnięciu celów Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030, w tym cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności Cel 2 „Położyć kres głodowi, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo”.

W ten sam sposób i w duchu rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu zobowiązujemy się do zapewnienia, w stosownych przypadkach, specjalnego i różnicowanego traktowania

w ramach WTO krajów rozwijających się, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych, które mają deficyt w rozwoju rolnictwa, w taki sposób, aby mogły produkować wystarczająco dużo do zaspokojenia ich szczególnych potrzeb.

Będziemy pracować konstruktywnie z innymi członkami WTO w ramach przygotowań do 12. konferencji ministerialnej WTO w Nur-Sultan, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku.

Podczas GFFA w 2022 r. omówimy postępy poczynione w zakresie zobowiązań zawartych w niniejszym komunikacie.